

ŠPORTNA VZGOJA, 25.5. – 29.5.2020

GIBANJE:

Vsak dan si vzemi čas za gibanje na svežem zraku ter za raztezne, krepilne in sprostilne vaje med učenjem.

Navodila in nasveti te čakajo v spletni učilnici.

Lep pozdrav! Učiteljica Janja

TOREK, 26. 5. 2020

Ni lepše stvari na svetu, kot

je mulc, ki je dobre volje. Pravzaprav, ena je še lepša: dva mulca, ki sta dobre volje!

To je rekel Slavko Pregl, slovenski pisatelj, Ljubljčan, ki je napisal kup dobrih knjig...

Ena od njih je knjiga **Geniji v kratkih hlačah**.

Odlomek iz knjige najdeš v berilu na strani 112.

Ko boš z branje zaključil, v zvezek napiši naslov odlomka in avtorja.

Geniji v kratkih hlačah

informacija – kar se o določeni stvari pove, obvestilo, pojasnilo
mentor – kdor z nasveti in pojasnili usmerja mladega človeka

krémšnita – kremna rezina
lokál – gostinski prostor
zbrisati – zbetati

börša – vrečasta torba
secirati – analizirati, razčlenjevati

Fotografija iz filma Geniji v kratkih hlačah, vir: TV Slovenija

Profesorica Klofutarjeva je učence prepričevala, da je najbolj čudovita stvar na svetu delati šolski časopis in da je informiranje nadvse pomembna reč. Ob koncu ure so fantje soglašali:

»Sklep ena: naša mentorica se odslej imenuje Informacija. Sklep dve: popoldne se dobimo pri Veseli kremšniti, da se malo bolj spoznamo. Sklep tri: za dekleta udeležba še posebej obvezna!«

»Vesela kremšnita« je bil lokal, ki so ga množice imele rade. Tja si zbrisal, če te kakšna ura pouka ni mikala. Tam si vedno dobil družbo in te stvari. Po stenah je pisalo: Mladini do 18. leta ne točimo alkohola. Vinjenim osebam ne strezemo. Ne pljuvaj po tleh. Natakariji so izvajali samo zadnjo zapoved, ker bi sicer imeli veliko dela. Prvih dveh niso, ker so tako več zaslužili.

Prva sta prispela Pipi in Miha. Bila sta najmlajša in zdela sta se zelo pomembna. Ko sta njuni mami po kosilu dvomeče vprašali:

»Oho, kam pa zdaj?« sta važno odgovorila:

»V šoli imamo neke stvari. Važno, veš. Tam bodo tudi profesorji.«

Skoraj vse, kar sta povedala, je držalo. Profesorji so namreč tudi bili pri »Veseli kremšniti«, čeprav seveda samo v mislih, ki so se spraševale:

»Kaj, če pride kakšen profesor?«

Žan je prišel z böršo, ker se mu je mudilo na košarko. Genij je imel

pod pazduho kup zelo učenih knjig. Pesnik je vlek el iz žepa secirane žabe. Bob je gledal mimo vseh in čakal, da sta prišli Biba in Pika.

»Tu sva,« sta dahnili.

»Neverjetno. Še letos sta se pojavili,« je rekel Genij.

»Ni bilo avtobusa,« je rekla Pika.

»Daj no mir, saj nisi v šoli, da bi ti verjeli,« je revsknil Žan. »Mene čaka ekipa, pa zaradi dveh bab visim tukaj.«

»Sem mislila, da sediš,« je odvrnila Biba. »Ali ni čisto vseeno, če tiste tvoje keglje podiraš pet minut več ali pet minut manj?«

Žan je globoko zasopel, pogledal navznoter in obupano zamahnil z roko.

»Torej, pijem na naš časopis,« je rekel Bob in dvignil kozarec.

»Lizem na naš časopis,« je rekel Pipi in dvignil sladoled.

»Natakarija čakam na naš časopis,« je rekel Pesnik.

Izpili so. Spet se je oglašil Bob:

»Nekaj stvari bi nam moralo biti jasnih. Najprej, če so nas že v to porinili, bomo delali, kot se spodobi. Časopis bo kot pesem. Vsak bo dobil nekaj naloga, ki naj jih izpolni, sicer bo letel. Informacija je zlata duša, ampak jo bomo držali bolj ob strani. Saj ima že z drugimi stvarmi dosti dela. A je do sem vse v redu?«

V zraku je valovilo zarotniško vzdusje.

»Sedaj bi bilo tu nekaj naloga,« je rekel Bob. »Pregledati je treba časopise in jih analizirati. Kaj pišejo, kako pišejo, zakaj pišejo. Treba je pregledati dnevnik, tednik in mesečnik...«

»Ali misliš z mesečniki tiste, ki jih nosi Luna? V tem primeru jaz gledam samo mesečnice,« je zamrmral Genij dovolj glasno, da so ga slišali sosede, in dovolj tiho, da ga ni slišal Bob.

»Žri brom ali pa treniraj maraton, saj te bo sicer konec,« mu je svetoval Žan.

»Poleg tega,« je nadaljeval Bob, »je treba pregledati, če je na šoli kdaj kaj takega že izhajalo. Treba je dobiti časopise drugih šol.«

»Ideja,« je vzkliknil Pesnik, »kaj pa, če bi kupovali šolski časopis kakšne druge šole in si tako prihranili delo?«

»Ko smo ravno pri hranjenju, daj, prihrani nam svoje oslarije,« je predlagal Bob. »Nateguj svoje žabe, sprehajaj se jim po živcih in peri jim možgane. Tu pa sodeluj, kot se spodobi.«

»Jaz bom že sodeloval, kot se spodobi, kolikor nam ne boš ti že v prvi sekundi tako splezal na glave, da ne bomo nič mogli,« se je uprl Pesnik.

»Bob predlaga in mi bomo videli, če je v redu,« je rekla Biba, »kajne?«

»Hm,« je rekel Bob, »da!«

»Prosim, še kaj predlagaj,« je rekel Pesnik.

»Naj človek pove do konca,« je zarentačil Žan. »Jaz tu ne mislim biti do jutri zjutraj.«

génij – izvirno ustvarjalen človek z najvišjimi duševnimi sposobnostmi

analizirati – razčlenjevati

brom – pomirjevalno sredstvo

»Ja, no,« je spet povzel Bob, »zdaj bi si morali razdeliti delo, dogovoriti bi se morali, kdo lahko dobi kaj časopisov raznih sol. To bi bila prva faza. Zatem bi bilo dobro videti, če kdo pozna kakšno tipkarico.«

»Pika,« je vprašal Genij, »a znaš tipkat?«

»Malo,« je odvrnila Pika.

»Fantje,« je zaklical Genij, »jaz poznam eno punco, ki zna malo tipkat.«

»Vprašaj jo še, če je v sorodu s kakšnim ciklostilom,« je predlagal Pesnik.

»Kako pa bo časopisu ime?« je vprašal Miha.

Tema je bila veličastna. Vsi so se zbudili in predlogi so kar deževali.

»Vzhajajoča zvezda,« je začel Genij.

»Veseli solar,« je rekel Pipi.

Sledili so: Naša pest, Šolsko delo, Solzice, Glas celovite samoupravljalske osebnosti, Čez hrib in dol, Srce, Učiti se, učiti se, Ponosni korak, Pamet v roke, Mladost, Bob ob steno.

Ker ni bilo videti konca, je padel predlog, naj do naslednjega sestanka vsakdo pripravi svoj predlog.

»Začeli smo zelo dobro,« je rekel Zan. »Vse, kar bi morali napraviti, smo preložili na prihodnjic.«

Na mestu, kjer bi moral sedeti Miha, je iznad mize gledal samo šop las. Ampak fant je bil vseeno prepozen. Naravnost proti mizi je

faza – časovno sklenjen del nastajanja česa

ciklostil – stroj za razmnoževanje odtisov z matric

Fotografija iz filma Genij v kratkih hlačah, vr. TV Slovenija

prihajala ženska, ovešena s sto verižicami, in že od daleč klicala:

»Ja Mihec, kaj pa ti delaš tu? Posedaš v tem lokalu? Ja, kaj pa misliš! Ali mamica ve?«

Lasje so se dvignili in z njimi Miha.

»... dan, teta Amalija. Slučajno sem tukaj ... hmm, za gospoda sem šel po cigarete (pokazal je na Boba), pa me je povabil na sladolec.«

»Priden sinko je tale vaš Mihec,« je rekel Bob. »Samo, vzgalice si pozabil. No, pojdi pa zdaj ponje.«

Vrgel mu je kovanec in Miha je izginil, še preden je teta Amalija mogla kaj reči. Zato je tudi ona počasi sla.

Odlomek iz knjige *Geniji v kratkih hlačah*

Foto: Robert Balam

PRIPoved JE TUDI Tvoja

- S katerim namenom so se fantje in dekleta zbrali pri Veseli kremšniti? Kaj meniš, zakaj prav v neuglednem lokalu, kamor so jim domači in učitelji prepovedali zahajati?
- Kako sta se najmlajša Pipi in Miha izgovorila pri mamah? Je bilo v njenih besedah kaj resnice?
- Kdo je povzel besedo in kakšen načrt je razgrnil pred sošolce? Kakšno vlogo je določil mentorici Informaciji? Od kod naj bi si nadebudni sodelavci šolskega časopisa nabrali osnovno novinarsko znanje?
- Kako je potekal ustanovni sestanek novega uredništva? So povabilence dobro sodelovali? O čem so se dogovorili? Ali meniš, da je to za začetek dovolj?
- Kdo je osrednja književna oseba tega odlomka? Na podlagi ravnanja in govorjenja jo označi.

♦ Kaj je povzročilo, da se je moral Mihec ob zaključku sestanka skrivati pod mizo, in kako ga je Bob poskušal rešiti pred neveselostmi?

♦ S sošolci se pogovarjaj, kaj ti je v vašem glasilu najbolj všeč in kaj bi bilo treba še izboljšati. Ga boš s svojimi prispevki poskušal(a) napraviti še bolj zanimivega?

♦ Kaj ko bi s sošolci predlagali učiteljici ali učitelju, da bi si ogledali filmsko priredbo Preglovič Genijev v kratkih hlačah? Morda ima kdo izmed sošolcev videokaseto celo doma?

♦ Ali je bilo poglavje iz Genijev, ki si ga prebral v tem berilu, v filmu drugače prikazano, kot si pričakoval? Zakaj se filmska ekranizacija pogosto ne ujema s tvojimi predstavami, ki si jih ustvaril ob branju?

MALE učENOSTI

Pisatelj **Slavko Pregl** je v *Genije* vpletel svoje mladostne izkušnje, saj je bil tudi sam nekoč urednik šolskega lista, ki se je imenoval *Utrpi*. S to povestjo je pokazal, da napraviti čisto svoje **šolsko glasilo** nikakor ni mačji kašelj, saj je to pravo pravcato malo podjetje, da pa je delo z njim lahko tudi zelo zabavno. Če že sodeluješ pri svojem listu, veš, da je za novinarski posel potrebno precej znanja, prizadevnosti, iznajdljivosti in vztrajnosti, zelo veliko pa je odvisno tudi od dobre organizacije dela.

Njegovo srce je uredniški odbor, ki po treznem premisleku iz svoje srede izbere glavnega urednika, njegovega pomočnika ter urednike rubrik. Posebno imenito pri vsem pa je to, da glasilo poleg množice mladih novinarjev, pesnikov in pisateljev zaposluje še sošolce, ki imajo druge sposobnosti in nagnjenja: likovnike, fotografe, raziskovalce vsemogočnih področij, tiskarje, razpevalce itd.

O čem govoril besedilo? Le o glasilu ali tudi o odrasčanju? Kaj počno vrstniki?

KAJ VEM O PISATELJU

Slavko Pregl (1945) je Ljubljčanec. Diplomiral je na ekonomski fakulteti, ukvarja pa se z novinarstvom in knjižnim založništvom. Piše humoristične črtice, satire in basni. Leta 2017 je prejel Levstikovo nagrado. Mladim je namenil cel kup branja vrednih kratkočasnih povesti. Sam pravi: »Ni lepše stvari na svetu, kot je mulc, ki je dobre volje. Pravzaprav, ena je še lepša: dva mulca, ki sta dobre volje.«

Otroci najbolj poznate povesti *Odprava zelenega zmaja*, *Geniji v kratkih hlačah* (po obeh sta bili posneti televizijski nadaljevanji), *Geniji v dolgih hlačah*, *Priročnik za klatenje*, *Srebro iz modre špije*, knjigi basni *Če bi in če ne bi in Petelin na gnoju* ter šaljivi bonton *Počesane muhe*, zbirko pripovedi *Dva majhna velika ribca* in *Varja* je pogovarja, romana *Spričevalo*, *Poker z ničlami*, kratko prozo *Juha Cviluha* in *Zakaj ima babica dve palici ter Poletje pod lastovijcem zvonom*.

V zvezek napiši:

Slavko Pregl

Geniji v kratkih hlačah

Sedaj pa POZOR!

Na spodnja vprašanja boš odgovoril tako, da boš odgovore napisal na moj mail.

Tako si boš prihranil/a čas, saj boš izpustil/a fotografiranje zvezka in boš odgovore napisal/a po elektronski pošti in mi jih poslal/a.

Odgovori na naslednja vprašanja

Kakšno nalogo je dobila nastopajoča skupina učencev?

Kaj pomeni, da je nekdo mentorica?

Kdo je mentor Genijev v kratkih hlačah?

Ali v odlomku izvemo, kako bo naslov novemu šolskemu časopisu?

Zakaj učenci mentorici najdejo vzdevek Informacija?

Kaj pomeni beseda analizirati?

Kdo od učencev zna tipkati?

Kaj je to ciklostil?

IN ŠE UGANKA:

Kako se reče ženski obliki samostalnika genij???

Fant je genij, dekle pa je _____

prostornino merimo tudi z litri, decilitri,...

Učenci,

enote, ki jih poznate iz vsakdanjega življenja (liter, deciliter...,) sodijo tudi med prostorninske enote. V današnji učni uri bomo poiskali povezavo med temi enotami (l, dl...) in enotami iz prejšnje učne ure (m^3 , dm^3 ...).

1. V začetnem delu preglejte rešitve prejšnje učne ure:

200/21:

$5 m^3 = 5000 dm^3$ $12\ 000 cm^3 = 12 dm^3$ $1m^3\ 420 dm^3 = 1420dm^3$	$45\ 000 mm^3 = 45 cm^3$ $37 dm^3 = 37\ 000 cm^3$ $98dm^3\ 12 cm^3 = 98012 cm^3$
--	--

200/22:

$2 m^3 = 2\ 000 dm^3$ $80\ 000 cm^3 = 80 dm^3$ $3 m^3\ 208 dm^3 = 3208 dm^3$	$2dm^3\ 466 cm^3 = 2,466dm^3$ $34 dm^3\ 71 cm^3 = 34,071dm^3$ $90 dm^3\ 6 cm^3 = 90,006dm^3$	$3459cm^3 = 3,459dm^3$ $542cm^3 = 0,452dm^3$ $78cm^3 = 0,087dm^3$
--	--	---

200/23:

$70,01m^3 = 7010dm^3$ $2,25 dm^3 = 2250cm^3$	$1,2dm^3 = 1200cm^3$ $\frac{1}{2} dm^3 = 500cm^3$	$0,205m^3 = 205dm^3$ $\frac{3}{4} cm^3 = 750mm^3$
---	--	--

200/26:

$\frac{1}{2} dm^3 = 500 cm^3$	$\frac{1}{10} dm^3 = 100 cm^3$	$\frac{1}{100} dm^3 = 10 cm^3,$
-------------------------------	--------------------------------	---------------------------------

200/27:

$$512 \cdot 12 = 6144 \text{ kg} = 6,144 \text{ t}$$

ODG: Drva lahko naložijo na tovornjak, ker ne presega nosilnosti 6,5 t.

2. Preberi učno snov v učbeniku na strani 201.

Zapiši (spodnji) povzetek v šolski zvezek:

Kocka z robom 1 dm ima prostornino 1 dm^3 (glej sliko – učb. stran 201)

V tako kocko lahko nalijemo 1 liter vode.

Velja: $1 \text{ liter} = 1 \text{ dm}^3$ $1 \text{ ml} = 1 \text{ cm}^3$

V vsakdanjem življenju pogosto uporabljamo dane enote.

3. Rešeni primer!

Pretvori v litre:

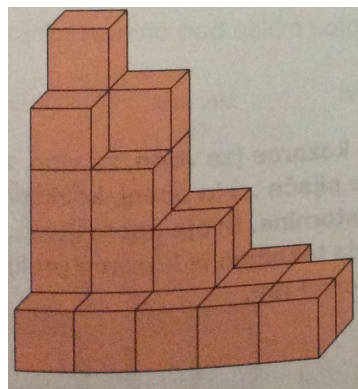
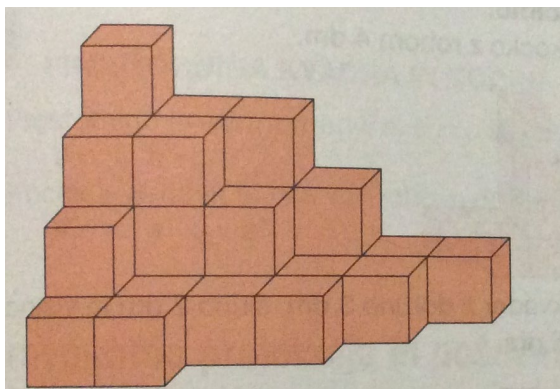
$$1 \text{ m}^3 = 1000 \text{ dm}^3 = 1000 \text{ l}$$

$$3000 \text{ dm}^3 = 3000 \text{ l}$$

$$6 \text{ m}^3 11 \text{ dm}^3 = 6011 \text{ dm}^3 = 6011 \text{ l}$$

4. Vaje za utrjevanje:

- a) Koliko kock je na kupu? Zapiši prostornino obeh kupov v litrih, če veš, da so kocke enotske, z robom 1 dm.

- b) Učbenik 201/ 28,29.